

Ενσωμάτωση και προτεραιοποίηση των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης στην τοπική αυτοδιοίκηση

Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης στις Περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΣΒΑ), οι οποίοι εγκρίθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2015 από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, καθόρισαν την παγκόσμια ατζέντα προς το 2030, προωθώντας κρίσιμες δράσεις για την ανθρωπότητα και τον πλανήτη. Οι 17 ΣΒΑ και οι σχετικοί 169 υποστόχοι έχουν παγκόσμιο χαρακτήρα και είναι προσανατολισμένοι προς τη δράση. Οι ΣΒΑ αποσκοπούν στην επίτευξη περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, κοινωνικής ένταξης και οικονομικής ανάπτυξης.

Στην ΕΕ, οι περιφέρειες των κρατών - μελών αντιπροσωπεύουν ελαφρώς περισσότερο από το ήμισυ των συνολικών δημόσιων επενδύσεων, ασκούν ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων με αυτονομία και αποτελούν ουσιαστικούς εταίρους για την ευαισθητοποίηση, το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των ΣΒΑ.

Πολλοί ΣΒΑ αφορούν τις αρμοδιότητες μιας περιφέρειας: εκπαίδευση, υγεία, ύδρευση και αποχέτευση, διαχείριση αποβλήτων, δημόσιες συγκοινωνίες, στέγαση, πρόληψη των κινδύνων καταστροφών, ρύπανση, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Πιο συγκεκριμένα, η σχετικότητα των ΣΒΑ με τις περιφέρειες της ΕΕ είναι πολλαπλή:

- Οι ΣΒΑ προσφέρουν κοινούς όρους για την περιγραφή και την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης σε επίπεδο περιφέρειας.
- Η υιοθέτηση των ΣΒΑ συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ενός κοινού παγκόσμιου πλαισίου για τις περιφερειακές δημόσιες πολιτικές.
- Οι ΣΒΑ παρέχουν ευκαιρίες για νέες εταιρικές σχέσεις προς την ανάπτυξη νέων λύσεων για μια σειρά περιφερειακών θεμάτων.

Στο πλαίσιο αυτό, η επίτευξη των ΣΒΑ στην ΕΕ θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τις πρωτοβουλίες και την πρακτική των περιφερειών. Αυτό ισχύει διότι οι περιφέρειες βρίσκονται κοντά στο επίπεδο όπου οι δράσεις παράγουν μετρήσιμα αποτελέσματα, με μια πιο διαφανή, ευέλικτη και χωρίς αποκλεισμούς διαδικασία.

Περιφερειακή πολιτική για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης

Η προσαρμογή των ΣΒΑ σε περιφερειακό επίπεδο στην ΕΕ σημαίνει την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι ΣΒΑ μεταφράζονται σε δεδομένες περιφερειακές συνθήκες και την προσαρμογή τους σε αυτές. Αυτή η προσέγγιση μπορεί να βοηθήσει τις περιφέρειες να αναδιατάξουν πολιτικές και πρακτικές υπό το πρίσμα της βιωσιμότητας.

Τα βασικά ερωτήματα πολιτικής για τον εντοπισμό και την ιεράρχηση των ΣΒΑ σε περιφερειακό επίπεδο περιλαμβάνουν:

- Ποιοι από τους 17 ΣΒΑ και 169 υποστόχους είναι οι πιο σημαντικοί για μια περιφέρεια, απαιτώντας την ισχυρή δέσμευσή της και τις σχετικές πρωτοβουλίες;
- Πώς μπορεί μια περιφέρεια να δώσει προτεραιότητα στις επιλογές της;

- Πώς μπορεί μια περιφέρεια να ενσωματώσει τους ΣΒΑ στα πλαίσια της πολιτικής της, ιδίως όσον αφορά την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη ή / και το περιβάλλον;
- Ποιες είναι οι τρέχουσες ελλείψεις στοιχείων και δεδομένων που εμποδίζουν την κατανόηση του πού βρίσκεται μια περιφέρεια έναντι των ΣΒΑ, σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο και με άλλες περιφέρειες της ΕΕ?
- Πώς μπορούν να συμμετέχουν οι ενδιαφερόμενοι φορείς για να προωθήσουν μια ολιστική και συνεκτική προσέγγιση για την επίτευξη των ΣΒΑ, ενισχύοντας τις συνέργειες μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, μη κερδοσκοπικών οργανισμών και επενδυτών;

Για τον αποτελεσματικό εντοπισμό και ιεράρχηση των ΣΒΑ σε περιφερειακό επίπεδο, τα βασικά βήματα είναι τα εξής:

- Ενσωμάτωση της προσέγγισης των ΣΒΑ στον περιφερειακό σχεδιασμό και στα πλαίσια πολιτικής.
- Βελτίωση της τεκμηρίωσης σχετικά με την κατάσταση μιας περιφέρειας ως προς τους ΣΒΑ.
- Υποστήριξη ολοκληρωμένου σχεδιασμού και στρατηγικής σε όλες τις οριζόντιες και κάθετες πολιτικές μιας περιφέρειας.
- Προώθηση συντονισμένου διαλόγου μεταξύ περιφερειών στην ίδια επικράτεια και εκτός συνόρων.
- Συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους σχετικούς θεσμούς για ενημέρωση σχετικά με βέλτιστες πρακτικές.

Τα οφέλη από την περιφερειακή πολιτική για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης

Η ενσωμάτωση των ΣΒΑ στην περιφερειακή πολιτική μπορεί να:

- Αναδείξει πολιτικές περιφερειακής ανάπτυξης, προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες, με μακροχρόνιο θετικό αντίκτυπο.
- Συμβάλει στην καλύτερη στόχευση και κατανομή πόρων στις πιο ευάλωτες ομάδες ή / και στις υστερούσες περιοχές, με κριτήριο τη βιώσιμη ανάπτυξή τους.
- Υποστηρίζει το σχεδιασμό πολιτικών που θα βασίζονται σε επεξεργασία στοιχείων.
- Συμβάλει στη βελτίωση της συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών, καθώς και των τοπικών κοινοτήτων, για μεγαλύτερη υπευθυνότητα και λογοδοσία σχετικά με την επίτευξη των ΣΒΑ.

Σχετικοί άξονες δράσης

Στο εν λόγω πλαίσιο, τρεις σχετικοί άξονες περιφερειακής πολιτικής είναι η πράσινη, η γαλάζια και η κυκλική οικονομία:

- Η πράσινη οικονομία ορίζεται ως η οικονομία που έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της ανθρώπινης ευημερίας και της κοινωνικής ισότητας, μειώνοντας ταυτόχρονα σημαντικά τους περιβαλλοντικούς κινδύνους και τις οικολογικές ανεπάρκειες.
- Η γαλάζια οικονομία βασίζεται στην ιδέα ότι μπορούμε να μετατοπιστούμε από την έλλειψη στην αφθονία, με βάση το ό,τι είναι διαθέσιμο σε τοπικό επίπεδο.

- Η κυκλική οικονομία ορίζεται ως ένα σύστημα στο οποίο ελαχιστοποιούνται πόροι και απόβλητα, εκπομπές και διαρροές ενέργειας.